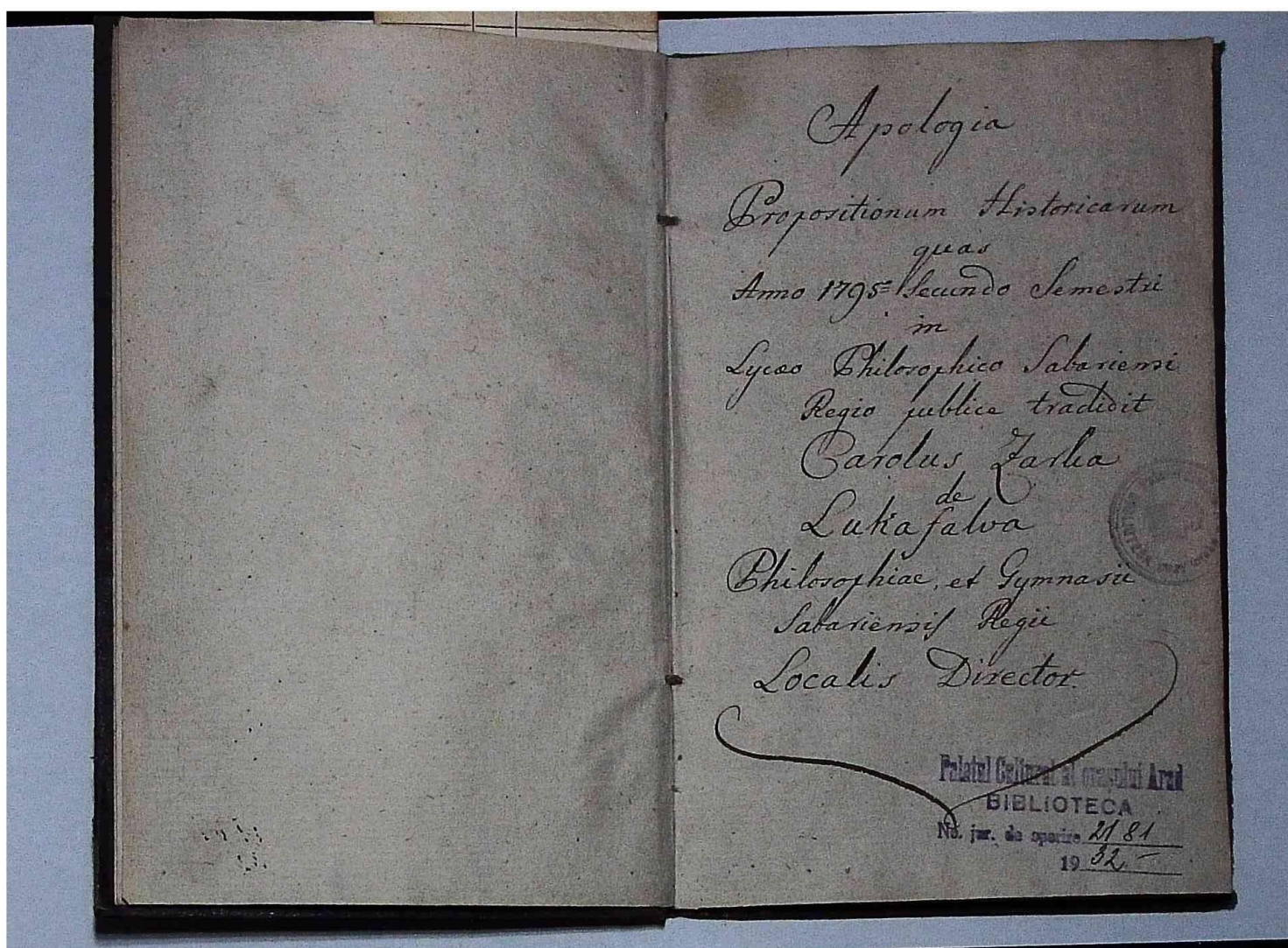
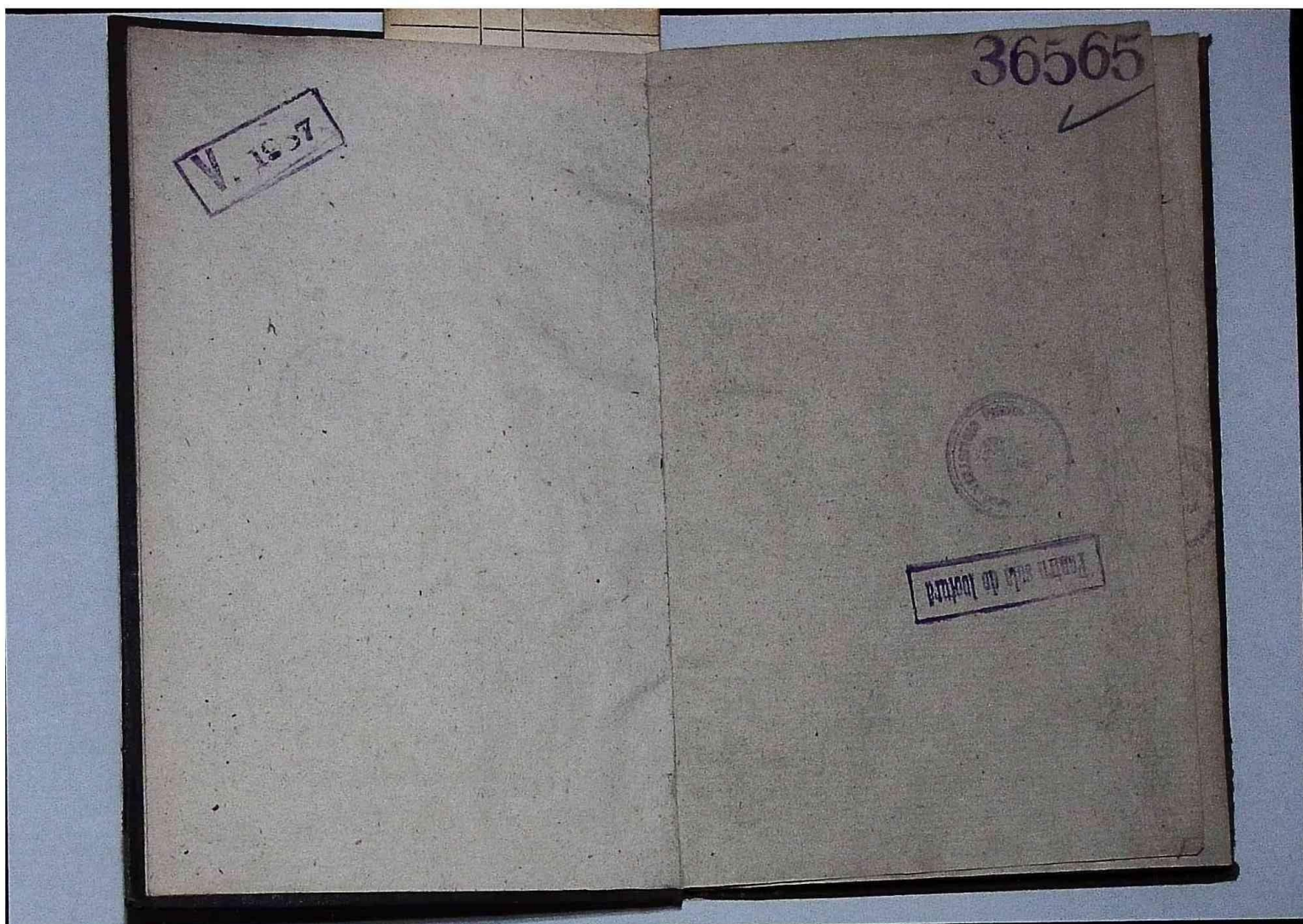

36565

62

Hos tu vel fugias: vel si satis habebis
Oedipodas facito, Telegonosque Voces.

Ovid. Trist. l. 1. El. 1.

Praefatio.

Contigit paulo post primum
semestre anni superioris scholastici
in 1704, ut duo in Studio Philoso-
phico Sabariensi Professores, Hi-
storiarum alter, et alter Logicae,
Metaphysicae, et Philosophiae otto-
salis, prior quidem per mortem,
posterior vero per ictum Hemiplegi-
cticum a suis Cathedris avocaren-
tur, duobus adhuc vitam, sanita-
temque Retinentibus, et suas In-
stitutiones prosequentibus. Hoc
postquam in officio Superiori Stu-
diorum in partibus Trans-Danu-
bianis Directori Regio Catechisem-
iteratos accepi Ordines, ut omnes
Rationes possibiles meam, ne era-
ta duplici hac Vacante Juvenis
truncatam solummodo Penam
Chic

Philosophicarum Cognitionem hanc
rursus cogantur: At Metaphysicae
quidem, et Philosophiae Moralis
Traditionem, Professor Physicae
in se adsumit, at vero, Metaphy-
cos Professore, pectoris debilitas
excusavit a duplicatis Praelectio-
nibus habendis. Sicut itaque
duo reliquum a se videbam
quam ut acceptis Superioribus Or-
dinibus, morem gerendi, et dispen-
tium Juvenum Commodo prospici-
endi promptitudinem contesta-
tus, ipsemet Cathedram Histo-
ricam conscendam. Quantum
proinde temporis, et Reliquarum
Occupationum Ratio admiserat,
colligendis Vasis ex Auctoribus,
quo discipulis tuto tradere pos-
sim, me met accinxit. Utique non
ita, que modum oportuisset, sed

sed ita duxerat, prout id fieri po-
tuit, paratus, Sincero tamen, quoniam
et haecenus semper habui, et Deo
auxiliante, neque deinceps unquam
michatus sum, animo veritatem
docendi, Munus suppentis accepi.
Quamvis autem Feli hujus, mei
laudem nullatenus quaevis sim,
id nihilominus minime exspecta-
vi, ut falso, et eo adhuc minus
haeretica Doctrina seminator at-
quas. Sanctitas Religionis Catholi-
ca ita mihi semper Cordi erat, et
erit deinceps etiam, ut eam nec
Cognitione, minus verbis aut factis
Vadere cupiam. Praelectiones meas
non in occulto, sed publice habui
septa mea in Manibus Discipu-
lorum versabantur; examina pu-
blice instituta sunt, ut nempe erat
sive ex Discipulis, sive aliis, qui vel

Unica e traditio per me proposita
nisi semel ab omnibus fuisse in-
venisset. Nunc enim vero, si quem
in me vel veritatis Religionis famam
et correctio admissi erroris movet,
quem unice locum sibi profige-
re debet, ad moneri debuisse, et
hanc, aut illam propositionem
cum principiis Theologicis, qui-
bus evolvens, necdum michi
tempus deerat, sed in Historiis
quos volebam, consulendi aderam
non coherere, dum adhuc occasio
fuerit ejusdem retractandi, et
emendandi, et si convictus de ex-
tore, illum de vocata retractas-
sem, tunc forte ad denunciatio-
nem processu potuisset, et quidem
apud immediatum meum superio-
rem, non vero illico apud superio-
rem

meum in Regno Ungariae Politici
Dicastrii, nisi alias ordo hanc
agenda sum frustra supra
auctoritate Regia introductus
cessaret.

At vero, postquam cum vo-
luntate similis scholastici, occasio
jam elapsa fuit, erroris, siquis
commissus fuerit, retractandi, post-
quam substitutio in locum defun-
cti Historiarum Professoris, alio
periculum omne evanescit Resum-
mendam per me traditam
propositionem, postquam et pro-
lectionibus meis nullum omnino
verum potius e mei denunciatio-
ne ortum est scandalum, postquam
de re ipsa proscripta per Evangeli-
um faterentur, aut potius admo-
nitis pretermittitur, a paginis pla-

plare non possum, quod bonum
Delatorem, per monstra potuisset
ad accusationem meam, in supremo
Dicastrio faciendam.

Præquam autem depon-
sum meum, ad Communicatos
meum et prolectionibus Extra-
ctis ordi, illud in omni deni-
sione animadvertendum Cen-
sui, quod in illis lineis, aut vo-
cef quasquam subductas, alias
intactas delictas observem. Unde
inferre debeo, in subductis solen-
modo lineis, et vocibus præter-
sum extorem latere, in aliis
vero nullum. Jam itaque depon-
sionem ea serie, quæ Propositioni-
nes subsumpta sunt, adgredior.

Apologia

Apologia
Propositionum Historicarum
Prima subsumpta Proposita
Status Religionis Periodi Prima

Post ascensionem Christi,
Discipuli ejus semina Religionis
Christianæ longe lateque, pange-
re cepunt, amplectentibus
Celestis doctrinæ veritatem non
solum Judæis, sed et aliis Gentibus.
Sed cum brevi tempore in factum
exercisset Christianitas, per
totum Romani Imperii Orbem
magnis progressibus spargatur,
desipimus eam vegetationibus per-
sequi ceperunt Imperatores.
Istis persecutionibus ansam de-

derunt

desunt mendacia, et Calumniae,
quae ab Adversariis Christiani
nomini vulgo disseminabantur,
in occultis, et Nocturnis Congrega-
tionibus, non nisi flagitia a
Christianis gauderi, et Conjuratio-
nes in Rempublicam fieri. Hinc
quoties aliquis Ministri Republi-
cae accidebat, Deo sibi iratos Cre-
debant ob Contemptum Aritae
Religionis, qua, Salva, et incon-
cussa steterat per tot Annos
Respublica Romana. Persequen-
di Ardorem non diminuerat,
sed augebat Constantia Martyrii.
Nam patientia in persecutis
et quiritissimis Cruciatibus, tanta
gratia habita fuit. Decem sub
Imperatoribus Ethnicis numeraban-

bantur gravissima persecutiones,
in quibus supplicia adeo augebant
Credentium Numerum, ut tem-
pore Constantini Magni tot es-
sent Christiani, quot Ethnici.
Sed quantum Constantia Mar-
tyrium Ecclesia propagationem
promoverat, tantum nonnullum
suum Martyrium subeundi ardet
ad novas persecutiones incitave-
rat Imperatores, cum plerique
in jus non vocati, sponte sua se
natum acceperunt, se Christianos
apud profanos, ut adeo legitur
sacrum hunc furorem coeeren-
dem judicaverunt Ecclesia An-
tistites. Illi contra, qui in fide
debilioras erant, aet ferendis
tormentis se iniquas futuros vi-
debant.

debant, fuga lapsi in Eremum
reppererunt, prout id de Paulo
primo Eremita scribitur, haec
occurrere cum in Eremum secess-
sisset; Alii ejusata Christianita-
te Ethnicis inveniuntur profusi sunt.

Quod ad primitiva Ecclesiae
Constitutionem attinet: primi
christiani constituisse certos Homi-
nes, qui sacris praesent, in vari-
as Classes descriptos, quorum alii
Episcopi, alii Presbyteri, alii Dia-
coni vocabantur, factique sunt
omnes tam Episcoporum, quam sa-
cerdotum electiones inconsultis
Imperatoribus, quamvis ipsi ab-
solata fuerit, licet secundum
vera politicae fundamenta, et te-
runt Ecclesiae Regimen per se ipse
statem sist. Una quaeque talis Con-
gre-

gatio Jurisdictionem Ecclesiae
aestimabat, et cum alios a-
liquis existeret, aut controversia
majoris momenti, quam ut ab
uno Ceteri dispendiari possent, cum
cum finitibus Ecclesiis communi-
cabant, aut Conventionem finiti-
morum Praestatorum indicabant.
Et haec est origo Conciliorum, quo-
rum primum fuit Hierosolymita-
rum, ab ipsis Apostolis eo fine
celebratum.

Resolutio.

In Substantiis hujus Propositi
omnes lineis, quae erroris latere pos-
sint, equidem non video. Quia ibi
de Praesorum Ministrorum electio-
ne; de exteriori Ecclesiae Regimine,
seu Disciplina Ecclesiastica. Nam
Dogmata, et sacramenta Cor, et A-
nimam spectant. Item de Viris, et
modis

Modis Condemnandi Erroris.

Quod ad Electionem: sacra
menti enim Ordinis collationem
seu ordinationem, soli Ecclesiae
Relinquo: Populus quoque Concursus
resistat, patet, tum e Testimoniis
sanctorum Patrum, quam etiam
exemplis.

Clarissimis verbis docet hoc
S. Cyprianus l. 1. Ep. 11. ubi hanc
addit ad huc rationem: Cum ipsa
maxime inquit, plebs potestatem
habeat, vel eligendi dignos sacer
dotes, vel indignos recusandi. Idem
S. Cyprius l. 2. Ep. 2. ubi de Cornelio La
ice loquitur. item Ep. 68. de iure
ait: Quod ipsum videmus de Divi
na auctoritate descendere, ut sa
cerdos plebe offente, sub omnium
oculis delegatur, et dignus, atque
idoneus

idoneus publico Iudicio, ac Testimo
nio comprobatur, sicut in Nume
ris Dominus Moysi praecepit di
cens: Apprehende Aaron fratrem
tuum, et Eleazarum filium eius,
et impone eos in montem Coatham
omni synagoga, et erue Aaron
stolam eius, et indue Eleazarum
filium eius, et Aaron appositus
morietur illic. Idem habet Con
cilium Carth. 4. Can. 1. Item Con
cilium Constant. 1. epistola ad Da
masum. Idem habet Concilium Au
relia. Anno 549 celebratum, quod
non tantum Can. 4. decessit, et Epi
scopus, qui magis per violentiam,
quam per decretum legitimum or
dinatus, ab indepto Pontificatus
honore deponatur, verum etiam Can.
3. vult: Ut Episcopus sine praesidio
quidem

quidem, verum ex Voluntate Regis
et iuxta electionem Cleri, ac plebis,
sicut in Antiquis Canonibus conti
nenter scriptum, Episcopatum ad
peccatur. adeo, ut hanc Electionis
methodum Alexander Severus Im
perator, licet gentilis, ad Civilem
Magistratum Electionem traie
derit, teste Lampridio in eius
vita Cap. 45.

Adiunt etiam exempla hu
jusmodi Electionis, sic fuit ele
ctus S. Mathias in Apostolum Act.
C. 1. ubi Petrus ad plebem loqui
tur: Surrexit, inquit, Petrus in
medio discentiam, fuit autem
verba in Uno. Sic fuerunt ele
cti septem Diaconi Act. C. 6. Et
convocaverunt illi duodecim
totam plebem discipulorum, et
dixerunt eis. Sic S. Augustinus

Teste Popadio in eius vita C. 11. Pau
linus Nolanus teste Paulino Ep.
35. inter Epistolas S. Augustini,
et alii.

Patet id ipsum etiam ex ad
hortatione, quae ad ordinandos fit
ubi inter alia haec habentur: Ut
tanto facilius quis obedientiam
exhibeat ordinato, quanto Consen
sum dixerit ordinando.

Atque haec Electionis Methodus
olim perduravit, verum cum inde
a saeculo 4. Populus in Electionibus
se tumultuose, et factione gereret
uti e Concilio Arian. 1. Cap. 11. patet
saeculo 6. Regum intercepit Aucto
ritas, et hanc Electionis potestatem
etiam nun illi exercent, ad minus
quoad Episcopos, Antiquum hunc in
Religendis Episcopis Usu Antiqua
testantur Exemplis: Testatur quip
170

quippe Zozonius l. 1. Cap. 8. Hist
a Theodosio Magno Nectarium,
quamvis replegantibus in teo
quibusda in Episcopis in Episco.
rum electum. Idem Theodosius
Gregor. Nazian. promovit. O. Pa
tam, inquit, Deus tibi, tuisque
Iudicibus per me Ecclesiam Con
mittet, et sacram Doem et Thro
nem tibi trad. Nectario mortuo
Ariadus Joannem Chrysostomus
plaba petente Episcopum nomi
navit, uti iterum Zozon. l. 8. C. 2.
s. Ambrosium a Valentiniano
Imperatore rogante Concilio
electum habet. Theodoretus l. 4.
C. 6. Hist. Eccl. Sic et Theodosius
perios, ut scribit Zozonius l. 7. C. 29.
propter multorum ambitionem
Nectarium alienigenam Episcopum
Con

Constituit. De presenti porro
in eligendis Episcopis, verba Prin
cipis iure, et actuali exercitio
ambigere, non tam iurione, quam
affectatae et ignorantia.
Sicut autem electio Episcopum
ab eorum ferebat arbitrio, ita e re
gimine exteriori Ecclesiae excludi
plane non possunt, et minime o.
mnium Reges nostros Apostolicis exdu
di potest, ac ideo, nulla ecclesiasti
ca disciplinaria ordinatio vim et
effectum in quajam Provincia
obtinere potest, antequam Place
tum Verba Principis accedat,
quia nempe ad eum spectat dispu
tate, et cognoscere, an ejusmodi
disciplina cum fine Civitatis
colleat, nec ne.
Sed hoc Regibus competere
et.

et illius ejusdem jure, et destino
ria N. Patrum vincunt. Inter
fuerunt quippe Concilia, pro se
desunt illes, imo convocant.
Haturunt impedimenta Matri
moniorum, numerum Religio
sorum, etatem emittendo Reli
giorae Professioni aptam debet
minarunt. Justiniani Imperato
ris Novella 3^a et 4^a Numerum
Cleri restringit. Novella 5^a Mona
chos spectat. Novella 6^a ordinatio
nes quoad externas Circumstan
tias dirigit. Novella 7^a Raporem
Ecclesiasticorum alienationem ve
tat. Novella 9^a et 11^a Inscriptionem
contra Ecclesiam Constanam, et alios
ad Centum Annos prolongat. Nov.
15. Iudicos perimit. Nov. 55. 56. 57. 58.
59. ubi Clericos docent, et funera
tuentur.

tuentur. Nov. 123. Episcopos docet,
et Clericos, quos, et Casera Consti
tutiones Novellae, teste Prone
Carnolense Episc. 280. non solum
commendat, sed et amplectitur
Romana Ecclesia.
Constantinus M. Anno 321°
die 6° Martij sic in dominicum Cele
brari, Tribunalia a litibus, popu
lum a laboribus quiescere iussit.
prohibuit aliquem Clericum in ordi
nari, nisi, ut in alterius defuncti
locum succedat, prohibuit etiam
sublimi loco natos, et meliori for
tuna beatos Clericos fieri. Con
stantino debetur Privilegium fo
ri, et Canonis. Leo Imperator saepe
dicit de Vestorum observantia, a
ctus forenses, Theatra, spectacula
prohibuit. Anno 469 legem tulit
Contra Simoniam, eamque eidem
cum

Cum Crimine lese Majestatis pa-
nit subiecit. Eleganter non mi-
nus, quam sapientes hanc in-
dem dispeccant Doctissimi habet
in iure suo Ecclesiastico. Carolus
Martini in iure suo publico.
Incinerat in his Eccl. et Curialibus
Insign. sac. Prim. par. 2.

Agnovit hoc sibi ius propi-
um esse Constantinus Magnus,
deum apud Eusebium l. 24. de vita
Constant. Cap. 25. ita Episcopus adloqui-
tur: Vos quidem in iis, quae intra
Ecclesiam sunt, Episcopi estis, ego ve-
ro in iis, quae extra geruntur, Episcopus
sicut a Deo sum Constitutus.

Eundem in sensum loquitur Iulius
Iulius Hippolensis apud Gratianum
Caus. 25. qua. 5. Cap. 20. Ubi inter
alia haec habet: sive augeatur
par.

par, et disciplina Ecclesiae per Fide-
les Principes, sive servatus, ille ab eis
rationem erigat, qui eorum potestate
Ecclesiam vultam Crederit. S. vero
Augustinus libro Contra Crescencium
Cap. 51. In hoc Reges, sicut eis divi-
nitus dignatus, Deo servant, in
quantum Reges sunt, si in suo Re-
gno bona jubent, mala vero pro-
hibent, non solum quae pertinet
ad humanam societatem, verum
etiam, quae pertinent ad Divinam
Religionem. Idem scribit in Episto-
la ad Bonifacium.

De iis, quae de viis, et modis
condemnatos erroris divi, testem
appello omnem Historiam. Quoties
neque quosquam quosquam, et ista quae
eam cum finitimis Ecclesiis commu-
nicatam, et si haec via erroris capi-
ri non poterat, Concilium Constantinum
fuisse

quisque, peregrinus sit in Historia
qui infidelis invenit. Quod tam illi
versalia, quam particularia Con-
cilia sua non exerceant in iudi-
cationem, illud etiam in confesso
est. Quod item et his, et illis in-
tercedendi ius habuerint Presby-
teri, tum aliunde, tum e Concilio
Castri. 2. C. 22. et 23. Clarissime pa-
tet. Nec frustra senatus Ecclesiae
senatus Christi, Concilium Ecclesiae
dicti sunt, utpote, sine quorum Con-
silio, nec Clerici ordinati, nec pa-
nitentes recepti, nec haereses con-
demnatae sunt, sed cuncta gravio-
ris profectim momenti negotia
cum eorum Consilio decidebantur.
Vide Salvaggio Antiqu. Christ. Insign.
l. 1. par. 2. C. 1. Denique nec de eo an-
bige.

bige poterat, quod Concilium ab Apo-
stolis Hippopolitis celebratum
proximum fuerit.

Secunda subsumpta Propositio.
Status Religionis Secunda Periode.

Quidem Christianam pacem
amplectente Constantino, nova se-
ditionis facies. Nam Ecclesia,
quae vexationibus Tyrannorum per-
petuo exposita fuit, iam non mo-
do desipere, sed et capere exfol-
latae caput, ingenti hominum mul-
titudine exemplum Imperatoris
secuta, et in Castra Christianorum
transgressa. Olim in his ordinibus
distinctus erat Clerus, in Episcopus,
Presbyteros, et Diaconos, quibus
ad iuncti fuerunt Acolithi, Exorcista,
Lectores, Cantores, Ostiarii. Haec pe-
riode

Periores sunt Creati Archiepiscopi
 Metropolitanis, Primates, Archie-
 Diaconi, multiplicati etiam sunt
 Rites sacri, et exantibus Condi-
 gno gono dictato. Inter theo-
 ticos huius periodi precipui
 sunt: 7° Arianus, ita dicti ab Au-
 stose Ario, qui consubstantialita-
 tem Filii impugnabat. 2° Mace-
doniani, negantes divinitatem
 Spiritus sancti. Doctrina Arian-
 noium damnata fuit in Concilio
 Niceno sub Constantino Magno
 Anno 325. Macedoniam noium ve-
 ro in Constantinopolitano Conci-
 lio sub Theodosio Magno Anno
 381.

Resolutio.

In hac Propositione unicum
 hanc vocem subiectam observo.
 Can

Cantores.
 Hos quoque inter minores Of-
 ficia, olim delatos fuisse, perhi-
 bent Canones Apostolice, et nomi-
 natim Canon 119. Auctor Constitutio-
 tionum Apostolicarum l. 3. Cap. 2.
 I. Cyren. Iustus serm. 87. de secundo
 adventu. Auctor Iulianus I. Marci.
 Auctor Epistola ad Stobilothenos, sub
 nomine S. Ignatii. Justinianus Ho-
 nolla 3. Cap. 1. Conci. Laodic. Can. 24.
 et Carthagi. 47. Can. 10. ubi formula
 quoque ordinationis defertur se-
 quens: vide, ut quod ore Cantas,
eo corde credas, et quod corde credis
operibus comprobas.

Tertia subsumpta Propositio

Phocas.

Duo Regnante Bonifacius Des-
 tines Romanus Pontifex, titulum
 Episcopi

Episcopi Universalis, Decemnicii
 obtinuit, quem Imperator suscepit
 sedem Romanae Ecclesiae esse Caput
 omnium Ecclesiarum, et Romanum
 Episcopum esse superiorem Constanti-
 nopolitano, et ceteris omnibus.

Resolutio.

Eadem prope Verba deservientes
 apud Anastasium in Bonifacio 3°
 quo in subsumpta hac Propositione
 subiecta sunt, haec sunt auctori-
 illas huius Bonifacius nempe 3°
 obtinuit apud Phocam Principem
 et Sedem Apostolicam Caput esse
 omnium Ecclesiarum, id est Ecclesia
 Romana: quia Ecclesia Constanti-
 nopolitana primam se omnium
 Ecclesiarum scriberet. Idem re-
 fert Paulus Diaconus l. 4. Historiae
 Longobardorum Cap. 11.

Uti

Uti nec scriptores hi, ita nec
 ego a tenentibus, et favorem Phoca
 Imperatoris decepto primatum Eccle-
 siae Romanae, quem Iohannes Christus
 Dominus instituit, saeculari saem fa-
 vorem hunc esse in Sedem Romanam
 favorem latendum non censui,
 praesertim postquam apud eum in
 Imperatoris dignitate decesserem
 Mauritium S. Gregorius contra mo-
 limina Patriarchae Constantino-
 politani, qui semet Decemnicium
 et nominabat, et scribebat, officere
 nil potuit.

Quarta subsumpta Propositio.

Saeculo Octavo.

Ingentes turbas ciebat contra
 verba de cultu imaginum, quicquid
 tui a variis Conciliis iam damnatus
 iamq. adprobatus, exempli gratia
 Con

Concilium Constantinopolitanum
habitu Anno 754. Ceterum istum
proscribit; Concilium Nicenum
ab Imperatrice Irene convocatum
eundem permittit, et injungit.
Francofordense vero, mox a Carolo
Magno habitum Teolaticis advo-
catus. Introductus fuit hodie
cultus usus organorum, et Musicus
in Ecclesiis, Baptismus Campana-
rum, et id genus alia.

Resolutio.

In subsumpta hac Propositione
ultra agnosco errorem: Concilium
enim Constantinopolitanum, de
quo hic fit mentio, non Anno 754
verum 757. Celebratum fuit. Ceterum
rogum autem, quidquid ibi de cul-
tu Imaginum, per Concilia defini-
tum fuisse detuli, idem Historici
omnes

omnes, et nominatim Gregorius
10us hinc in locis recensent, in quibus
vero Relata per Concilium Constanti-
ense pag. 179. haec habet: Constanti-
ense, hinc videri in scriptis, ad hanc
tandem Imaginum venerabilium
mentem direxit, longum hinc de hinc
populum excitavit, ut eam pulle-
ret. Hic de pag. 205. Verba ejus-
dem Concilii Constantiensis sequuntur.

Postquam igitur doctrinam Con-
ciliorum accurate examinavi-
mus, visum est nobis a stem illi-
citam pingendi praecipua doctri-
na nobis articulo, nimirum
Jesu Christi incarnationi adver-
sari. Tandem vero pag. 205
haec verba ejusdem Concilii de-
censet, quod illa, quae falso de-
cuntur Imagines, nec a Traditione
Petræ

Jesu Christi, Apostolorum, aut
Patrum originem ducunt, nec
habent gloriosos preces, quibus
sanctificantur, sed profano ma-
nent et contemptu digno, qua-
tes de victoris manu prodie-
runt. Hic de.

Definitionem Concilii Nica-
eni sub Irene Imperatrice habiti,
quantum ad Imaginum cultum
pag. 496. ita refert: Definimus
cum omni diligentia, et cura,
ut sanctas Imagines, et coloribus,
sive ex tessellis, sive ex quacumque
alia materia commode parata,
sicut etiam figura Crucis in Ec-
clesiis, in Vasibus, in Vestibus sacer-
dotum, in parietibus, et tabulis, in do-
mibus privatis, et in publicis
collocentur, maxime autem ima-

go Domini Nostri Jesu Christi, san-
cto ejus genitricis, Angelorum C-
mitemque sanctorum, et quolibet
post: Hinc Imaginibus, salutatio-
nis, et adorationis honor exhibea-
tur, non autem vera latitas,
quam fides nostra impetrat, et
soli Divina Natura competit, Hic

Tandem vero Concilium Franco-
fordense Anno 794 habiti Cano-
nicum pag. 583. ita decernit,
addita est in medium questio, de
nova Praeconi Synodo, in qua scri-
ptum legebatur, ut quicumque
imaginibus sanctorum ita vel
deifico Trinitate servitium, et ad-
orationem non impedirent, ana-
thema judicarentur. Quam do-
xationem et servitute in Concilio
nostri Patres omnino contempse-
runt

erunt, et consentientes condemnauerunt. Nihil itaque contra Veritatem gestarum de rebus narrari, a qua mihi, velut haec vice Historici munus obuenit vel hactenus unquam recedere grande nefas putaueram. Quae non autem de infallibilitate Conciliorum, sphaeram Cathedrae meae excedentem, ad scholas theologicas, quo utique spectat, remisi. Imagines deinde non esse colendas, non tantum non docui, quin imo in cultu, et veneratione eis exhibenda, honorificas earum in domo mea adseruatione, bono semper exemplo discipulis, et toti scholasticae iuuentuti praevi.

Quinta

Quinta subsumpta Propositio.
Saeculo Decimo.
Instituta sunt Festa Omnium Animarum, et Assumptionis B. V. Mariae, introductus fuit usus peregrinationum Taurinensium, a quo illustrius, et reliquiarum cultus.

Saeculo Undecimo.
Ordinem Flagellantium a pontifice refoeditur.

Resolutio.
Festum Omnium Animarum
Eti quidem pro defunctis preces, orationes, et sacrificia oblativa fuisse, statim initio Ecclesiae testes sunt Vestib. lib. de Cor. mil. l. Augustinus lib. de Cura pro mor. Cap. 4. l. Christus. non b. dicit tamen Commemorationi Omnium Animarum

animarum sacer ante saeculum Decimum nullus fuit.
Sigebertus ad Annum 998. B. Udalricus in Consuetud. Cluniacensis l. t. Cap. 42. Radulphus de Riveto ad Annum 966. institutionem eius referunt. Primus S. Odilo Abbas Cluniacensis Feste S. Petri Domini in ieta eius, altera Novembrii die, inter suos monachos Commemorationem illam fieri statuit ac tum, per Universam Ecclesiam Ritus iste receptus fuit. Nam antea pro ceteris deintus defunctis Personis, eg. Consanguineis, aut quibusdam fidelium societatibus preces fiebant; et ab Odilone tempore ad omnes defunctorum Animas extendi coepit hoc preceptum. Et quemadmodum seite ani

animarum vestit Thomasi. l. 2. de diebus Feste celebris Cap. 21. Compluresque diebus, privato quodam, proque studio Monachorum, et plebiscitum Ecclesiarum primum introductum, et post longius examen ab Universa Ecclesia celebrari coepit.
Festum Assumptionis B. V. Mariae.
Hoc Festum celebrabatur equidem iam ante saeculum Decimum, verum non cum illa solemitate, prout nunc. Antequam Mauritius Imperator in Mensem Augustum huiusmodi festum celebrari iussit. Postquam illud a Leone 4to Pontifice introductum fuisse Pontificatus Anastasiae liber referunt. Quod Laicos tardius acceptum fuisse acceptum observandi huiusmodi feste, patet a Leone. Moque. l. 2. l. 3. imo nec apud Clericos statim cum

Cum summa solemnitate celebra-
tum fuisse e sermone Guiconii
Cenomanensis Antistitis, ad
adstantes Canonicos sac: 12: habito
esset. In Colonensi vero Ecce-
sia ante medium sac: 12: Octava
eius non celebrabatur. Ita Marti-
ne de Anti. Eccl. Rit. l. 4. Cap. 33. & 28.

Peregrinationum Sacram Usus

Peregrinationes ad loca sa-
cra apud aliam institui solabant
sed haec maxime saeculo 10: et sequen-
te invaluerunt, uti patet a Ra-
bano Mauro Abbate Fuldensi: Con-
tra huiusmodi peregrinationes
conquerente. Capit. l. 1. Cap. 11: item
opus: S. Petri Domitiani adeo ut
peregrinatio ad Ecclesiam Dei Hiero-
solytanam pro anni poenitentia
valeret. Decret. Urbani & Pontificij

in Conc. Clavon. Cap. 2:
Reliquiarum Cultus.
Non secus et hanc cultum
jam antea usitatum fuisse, ubi
has adessent. Saeculo infra 10: et
11: maxime invaluisse patet a
Conc. Gratian. Can. 12: et Gratian. 11:
Cap. 62.

Agua Lustralis Usus.

Idem plane de Aqua benedicta
Usu dicitur, qua visis eorum us-
tibus vel saeculo 10: in ea altamen-
tura, qua nunc benedicitur, an-
te saeculum 10: aut certe medium
saeculi 9: benedici non solebat. Vide
Martine de Antiqu. Rit. l. 1. Cap. 3.

Ordo Flagellantium.

S. Petrus Domitane Epistolam
l. 1. Epist. ad Alexandrum & Pontifi-
cum nunc 10: Ordinem istum Domi-
nico locato dicto adscribit, qui
Colle

In hac subsumpta Propositi-
one nihil omnino continetur, quod
veritati non esset aptissime Consen-
taneum.

Baschium Radbertum Co-
bejensem Monachum, dem Abba-
tem utcumque primum fuisse in
explicando modo Realis Praesentia
Corporis, et sanguinis Christi Domi-
ni in Sacramento Eucharistiae
constat tum ex alijs Historicis,
tum ex Fleury Dom. 11. pag. 282, et
sequentibus. Is nimirum, scripto
anno 837. libello primus docuit,
post Consecrationem Elementorum
Eucharisticorum, figuram tan-
tum panis, et vini relinquit, ve-
rum autem Corpus, seu Carnem
Christi adesse. Quomodo enim
aliqui contra eum insurrexerunt
Rabanus Maurus, Amalarius,

Rabanus, vel Rabanus Corbejen-
sis, si explicatio modo ipsi nova
vix non fuerat, quae Ceteroquin
quoad substantiam, seu Realem
Praesentiam, cum Paschasio Radber-
to Consentiebant.

Concilium Later. 11: Anno 1059.
celebratum definiit Cap. 17. Dogma
Transubstantiationis, merito ergo
tunc triumphasse dicitur, cum eo,
usque semper vehementer inque-
runtur fuerit.

Non minus et festum sacro sancti
sacramenti hoc saeculo 13: seu Anno
1264. apud Urbano 11: Pontifice institui-
tum fuit. Vide Thiericum Vallicho, in
Urbano pag. 211. Horemium in Episc.
Lod. Cap. 6. Benedic. 14. de Festis Domini
S. 587. et sequentibus.

In Continuatione subsumptionis
quasdam Propositiones annotatas
patet, et quidem 1: quod summum Con-
ti.

Pontificem Romanum Episcopum no-
minatim.
Ita videlicet re ipsa initio nomi-
narentur, tam in eisdem Paschali
suorum, quam in subscriptionibus
galerii Epist. Ut Leonis M. item Grego-
rii M. epist. 30. lib. 4. ad Eulogium
Attinum.

Quod ad dignitatem Metropolita-
norum, Constantinopolitano, Antiocheno,
Alexandrinis, et Hierosolimitano
fere pariam faciam.

Scimus initio omnes, in scrip-
tura Episcopos, Apostolos, Apostolorum
successores, Primices, Capite, Praepo-
sitos, Antistites, Principes, sacerdotes,
Pontifices, maximos, summos, sacerdo-
tes, Pastores, Pastores, Pastorem, Episcopos
Episcoporum, fuisse compellatos. Vide
Hic. Dignit. orig. Eccl. lib. 1. cap. 2.

Sub auctoritate, partitione Roma-
ni Imperii facta, Ecclesiam quoque in
varias Dioceses, et Provincias divisas,
ac

ac eos, qui in metropolitana Provincia
dean, verba facere fecerunt, Metropolita-
nos fuisse nominatos.
Primum Romanum Pontificem,
iam superius, ubi de Phoca sermo
fuit, agnovi, et necne quocumque
nec alio sensu Latere, Metropolita-
nos Romanum Equivocari, quam quo
Con. Niceni Can. 6. et 7. nulla nisi Can. 28.

Quod in commemorando schi-
smate Graecorum, originem ejus
esse praetermissum.
Quia nempe hoc Theologus edis-
serendum reliquit, nolens in aliena
mensura fallem mitti. silentium
interim hoc necesse, noluit Bonifacii
lato, quisquis est, sinistra in pas-
sem interpretari, neque a de-
da schismatis hujus origine ab ipso
dispendio.

Optima subsumpta Proposita.
Statu

Statu literarius Peris. Peris.
Canta praesertim Occidentem
haec periodo abesset barbaris, ut
eredito, tamquam haereticis nota-
retur. Mentio fit Episcoporum,
qui literas penitus nesciebant.
Hinc in subscriptionibus Actorum
synodaliu hanc repetitur haec
Verba: Quum ipse scribere neque-
am, subscripsit pro me H. H. aut
ita concepta: Quum ipse Dominus
Episcopus scribere nequeat, rogatus
est ego subscripsi. Erant etiam
sacerdotes, qui formulam baptizandi
ignorarent, hinc sacerdos Sava-
rius saeculo 8. dicitur his verbis bap-
tizasse: Baptizate in nomine Patris,
et Filii, et Spiritus sancti. Sed igno-
rancia hae Crassa, facta incredibili
hujus aetatis est attribuenda. Nam
pauci Episcoporum in Diocesis
suis

suis residere, sed plerique Castra
sequi, et belli Ducas, agere cogebantur,
quod manifestum fit ex Casu
Christiani Archiepiscopi Florenti-
ni, qui ob id solum ab officio remo-
tus fuit, quod artibus bellicis impe-
ditus fuisset. Nulla erant Univer-
sitates, nulla Bibliotheca, et si quis
forte ultra vulgus Caput attolleret
et Caliginem hanc displicere vole-
bat, aut Magi, aut haeretici nomi-
ne veniebat. Carolus quidem
Magnus Universitatem Parisi-
nam fundavit, ac libros compra-
ravit, sed testatur Historia Fran-
cica, statim post obitum Regum, li-
bros venditos fuisse, hinc plerique
auctores Latini, quorum Reliqua ad
haec erant Opera, aut perierunt,
aut mutabilitate hodie non reperitur.

deperierunt. Theologia scholastica
hac occasione instructa est, auctore
Petra Lombardo, Episcopo Campaniae,
qui libros sententiarum composu-
it, huncque sequebantur multi
alii Doctores, qui ab auctoribus
suis Angelici, Serapici vocaban-
tur. Ab Imperatore Lothario, Coe-
sus Rensis Romani in scholas Euro-
peas inuectum est, uti a Pontifici-
bus suis Canonice.

Resolutio.

Tantum seculo 7° et 8° Occiden-
tem praestitit inuasisve ignorantia
an, ut meliores literas, prope ad
interitum adducta fuisse videan-
tur, Testes est omnis Historia. et
sunt non pauci, qui odio littera-
rum flagrabant, eo quod scientias
profanas pietati noxias existima-
verint. Id vitium etiam Gregorio

Magno Pontifici tribuitur, quem
multos veteres scriptores, inflammis
absummi voluisse ferunt. Quid mi-
rum proinde, si hi, qui profanas sci-
entias, semet excolesse contemderunt,
immo Magorum, et Mathematicorum
habite suade, quod porro pro illi habi-
ti sint, manifeste ostendit Gregorius
Magnus Pontifex l. 8. capit. 44. de illis
qui libros gentiles legunt, quin-
imo sylvestrum 2° Pontificem ea
quod mathematica cognitione ul-
tra illius aetatis mores praestaret,
propterea Magia insimulaturus, ut
quidam autem dixerunt, quod an-
tiquas artes aspernit, tam
quam hereticum a Zacharia Pon-
tificis anathemata persecutus fu-
isse legimus, haec tunc notum est.

Origenem

Origenem hanc litterarum fa-
ciem inter complures alios depen-
dit, et deplorat Fleury variis in
lois Historia sua Ecclesiastica
et nomination Tom. 14. l. 1. auctore
Petri Damiani l. 4. Capit. 14.
Pastorum imperitia stupendo
vehementer indoluit, ubi inter
caetera haec scribit: Per Episco-
pali etiam torporis ignorantiam
ita nunc Presbyterali litterarum
deperierunt experti, ut non mo-
do eorum, quae legent, intelli-
gentiam non attingant, sed syl-
labatim quoque vix ipsa deser-
vant, articuli Elementa ballu-
tiant. Eodem prope modo loqui-
tur Gregorius Babusiensis, qui sic
ait: Saeculum 8° ignorantia ex-
pletis.

exemplis plenum est: nam in
ordinatione Episcoporum, non iam
interrogabatur, an habeat Do-
ctrinam? quam nec supponere
sunt, sed solum an Negere, an
Cantare, an Symbolum fidei,
orationem Dominicam Recitare
an aliquas liturgicae formulas
memoriter Recurrese, an Compu-
tum Testorum Sciunt? neque
enim ulterius pro Episcopis sci-
entia Requiritur. Quis igitur
metuet, si scribere, No-
menque suum subscribere igo-
raberunt, postquam nec esse
dote legere sciverunt?

Sed et his patet, non Origenem
sem aliquem, aut plane Haereticum
desim. docuerim occasione illa,
dum

